

Fort z harcerską wkładką

2023-09-27

Kraków zaprasza mieszkańców i turystów do odkrywania dziedzictwa swej dawnej architektury obronnej. Za nami Dni Twierdzy Kraków, przed nami - wernisaże dwóch wystaw w Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego w forcie Jugowice (to oddział Muzeum Krakowa).

Na terenie Krakowa, a także poza jego oficjalnymi granicami, znajduje się mnóstwo dawnych budynków wojskowych. To: forty, bastiony, ostrogi bramne, szańce, ale także dawne koszary, magazyny, zabytki inżynieryjne czy lotnisko. Dziś pełnią inne funkcje. Mieszczą się w nich instytucje kultury lub edukacyjne - muzea, biblioteki, uczelnie wyższe, a także placówki zdrowia, ośrodki sportowe czy nawet firmy prywatne.

Nowi gospodarze nadają tym miejscom nowe funkcje, a równocześnie dbają o nie. W ostatnich latach na renowację i adaptację obiektów Twierdzy Kraków znaczne środki przeznaczają m.in. Gmina Miejska Kraków (w tym z funduszy unijnych) oraz Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa. Dzięki temu miejsca te zyskują szansę na nowe życie, choć część wielbicieli architektury obronnej wolałaby, aby je po prostu odrestaurowano i „zostawiono w pokoju”.

Ja tam zdecydowanie wolę, gdy takie obiekty są czymś więcej niż zagubionymi w zieleni fragmentami dawnych fortyfikacji. Zwłaszcza gdy prowadzona w nich jest działalność kulturalna. Jednym z takich miejsc jest Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego w forcie Jugowice (ul. Forteczna 28). Dotychczas mogliśmy zwiedzać zabudowania poforteczne i nowoczesną dobudowę z wystawą „Fort Jugowice. Dziedzictwo miejsca”.

Od 30 września dodatkową atrakcją fortu staną się dwie wystawy poświęcone nowym gospodarzom tego miejsca, czyli harcerzom.

Harcerskie wspomnienia

Wystawy „Harcerskie ścieżki” i „Harcerska twierdza” zostały przygotowane wspólnie przez organizacje harcerskie - ZHP i ZHR oraz Muzeum Krakowa. Są całościową opowieścią o fenomenie ruchu harcerskiego. Obejmują okres od momentu jego powstania (początek XX w.) do czasów współczesnych. Wystawy przedstawiają nie tylko historię ruchu harcerskiego ale także to, co w harcerstwie, jest najważniejsze - to, w jaki sposób wychowuje ono współczesną młodzież.

Jednym z wątków wystaw będzie wyprawa harcerska dookoła świata w latach 20. XX w. Na ekspozycji znajduje się replika samochodu z tej wyprawy. Będzie można również zobaczyć m.in. żubra, czyli symbol jednego z najważniejszych zlotów harcerskich w Spale w 1935 r. Będzie też kosz balonowy wykorzystywany do lotów przez harcerskie drużyny lotnicze. Autorzy wystaw przygotowali też grę, która wykorzystuje podstawową wiedzę z zakresu technik harcerskich. Każdy będzie mógł sprawdzić swojej umiejętności z zakresu np. szyfrów, spostrzegawczości i zręczności.

Fort Jugowice

Bardzo bogaty jest też program weekendu otwarcia wystaw harcerskich: 30 września - 1

**Magiczny
Kraków**

października. Znalazły się w nim: oprowadzania, warsztaty rękodzielnicze, „Wilcze tropy – gra terenowa śladem gen. Roberta Baden-Powella”, pokaz filmu „Harcierz nr 1. Rzec o Andrzeju Małkowskim”, warsztaty dla dzieci. Powstanie też miasteczko harcerskich aktywności i specjalności, będą harcerskie ścianki wspinaczkowe, zjeżdżalnie dmuchane dla najmłodszych, gra harcerska dla rodzin i wiele innych atrakcji.

Koniecznym więc zarezerwujcie czas i wybierzcie się do fortu Jugowice, aby poznać zarówno historię tego miejsca, jak i ruchu harcerskiego.

PS Po pierwszym spotkaniu w szkole z harcerzami moja pierwszoklasistka Zuzia postanowiła zostać harcerką, więc i my zapewne niebawem odwiedzimy Jugowice.

Ryszard Kozik – z urodzenia i zamieszkania nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa